

Lite lønn, ingen bønn?

– De varig lavlønte

Elin Svarstad og Bjorn Dapi

20.04.2022

Dagens tema

- De varig lavlønte – tallfesting
 - Hvor mange, hvem og hvor?
- Sårbarhet i krisetid
 - De varig lavlønte under koronakrisa

Hvem og hva analyseres?

- Alle lønnstakere i perioden 2015-2019(20)
- Lønnsstatistikken til SSB (og a-ordningen)
- 5 (6) år med data hvor vi kan følge personer over tid
- Teller personer, ikke jobber!

Hva betyr «varig lavlønt»?

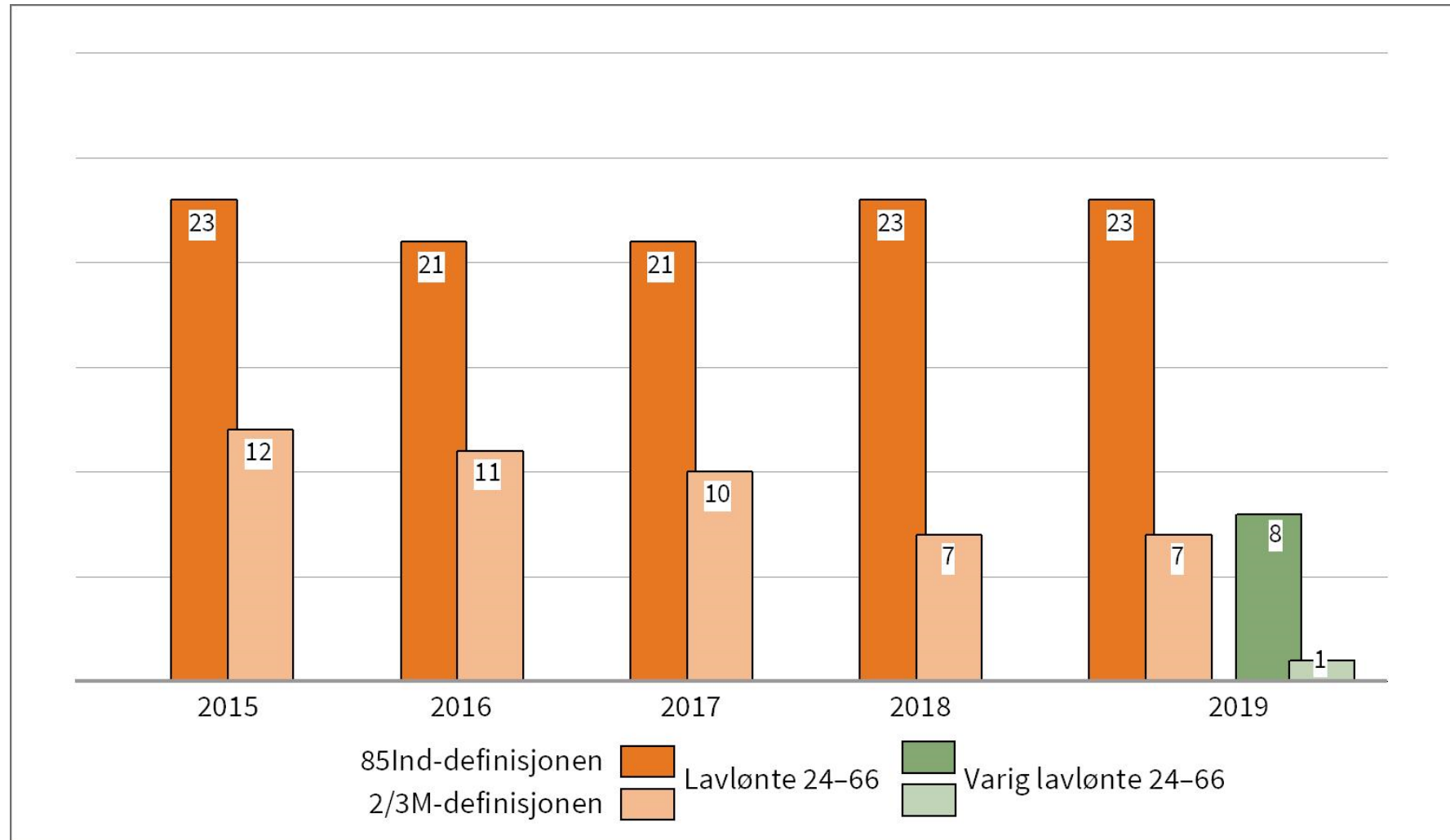
- «varig»
 - Lavlønt minst tre av de siste fem årene, evt. i kombinasjon med ikke ha lønnet arbeid
- «lavlønt»
 1. på/under 85 prosent av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn (85Ind)
 2. på/under 2/3 av medianlønn (2/3M)

Lavlønnsgrenser

År	85Ind-grense, timelønn	85Ind-grense, årslønn	2/3M-grense, timelønn	2/3M-grense, årslønn
2015	193	376350	159	310050
2016	197	384150	164	319800
2017	202	393900	168	327600
2018	208	405600	168	327600
2019	216	421200	175	341250

Kilde: SSBs lønnsstatistikk og NOU 2021:5

Omfang

Kilde:

SSBs
lønsstatistikk,
Fafos beregninger.

N i 2019 = 2 252 979

Hvem er de varig lavlønte (2019)?

- Kvinner er noe overrepresentert (53/52 vs. 47 prosent)
- Høyere andel i de yngste alderskohortene, men 68/63 prosent er over 30 år
- Oftere deltidsarbeidende (42 vs. 26 prosent)
- Innvandrere er overrepresentert (40/37 vs. 21 prosent)
- Større andel med grunnskole som høyeste fullførte utdanning (30/32 vs. 13 prosent)

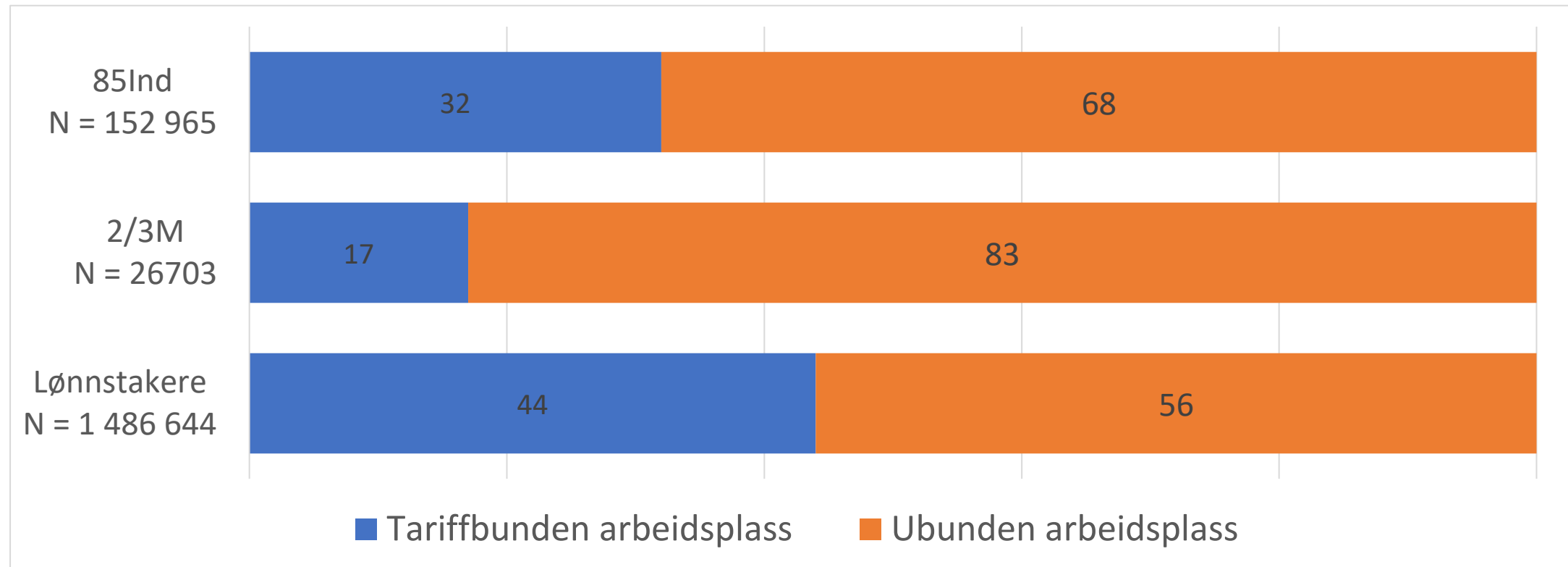

Hvor finner vi de varig lavlønte?

- Majoriteten (86/85 prosent) av varig lavlønte finnes i privat sektor
- Overvekt i salg, service og omsorgsykker + renhold
- Ikke noe typisk «storbyfenomen»
- Ofte i ubundne virksomheter (i privat sektor)

Sjeldnere tariffavtale på arbeidsplassen

Privat sektor, 2019.

Kilde: SSBs lønnsstatistikk og Fellesordningen for AFP

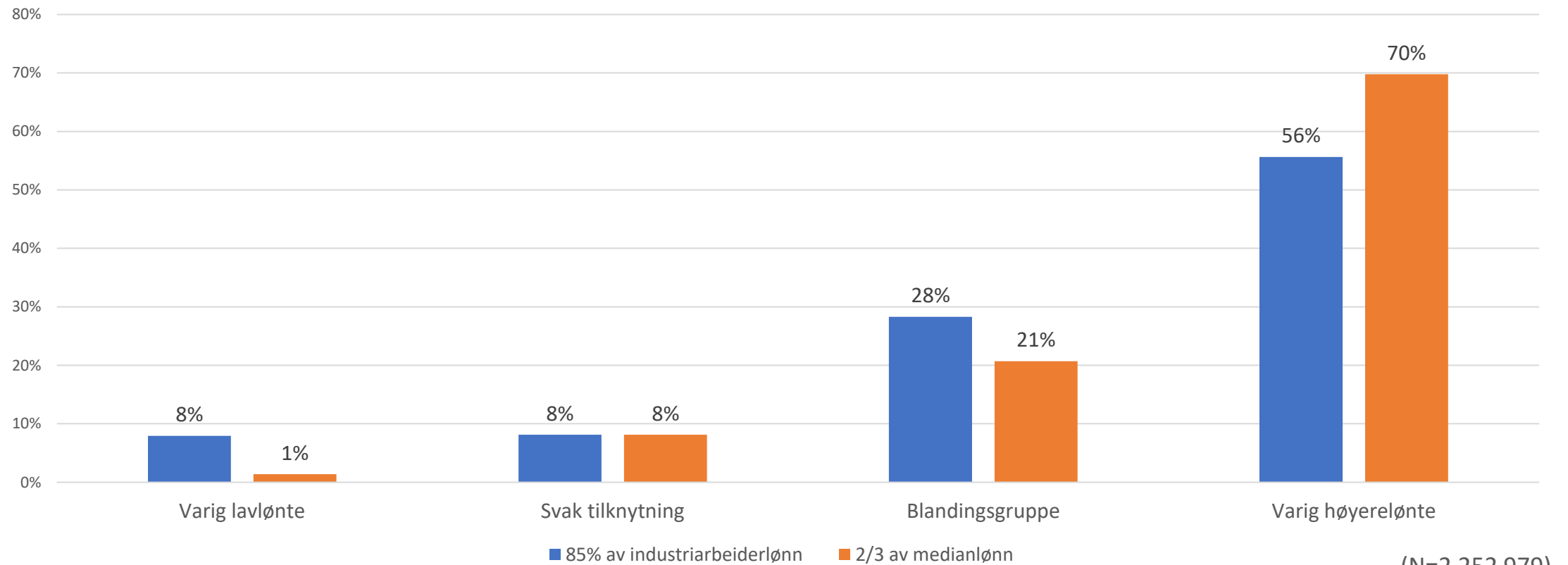
Varig lavlønte under pandemien

Vi tar utgangspunkt i varig lavlønte i 2019, og tallfester sannsynligheten for at de falt ut av status som lønnstaker i november 2020.

Fire grupper

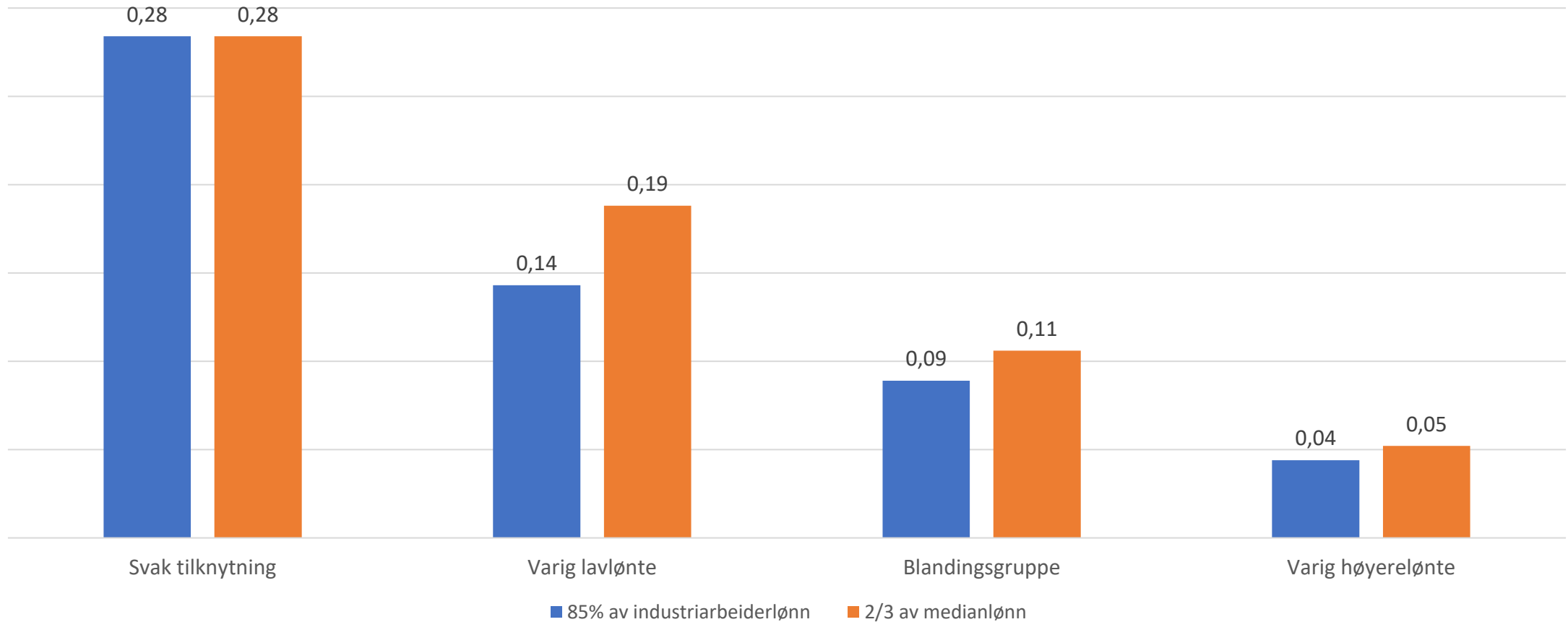
Lønnstakere i 2019	Definisjon
Varig lavlønte	Lønnstakere med maks 2 år uten lønnsforhold i perioden 2015-2019, og ellers alltid timelønn <u>under/på</u> lavlønnsgrensen
Varig høyere lønte	Lønnstakere med maks 2 år uten lønnsforhold i perioden 2015-2019, og ellers alltid timelønn <u>over</u> lavlønnsgrensen
Lønnstakere med svak tilknytning	Lønnstakere med <u>minst 3 år</u> uten lønnsforhold i perioden 2015-2019
Blandingsgruppe	Resten (Lønnstakere med maks 2 år uten lønnsforhold i perioden 2015-2019, og ellers en blanding av både timelønn <u>under/på</u> lavlønnsgrensen og <u>over</u> lavlønnsgrensen)

Lønnstakere i 2019

(N=2 252 979)

Andel lønnstakere i 2019 som faller ut i 2020

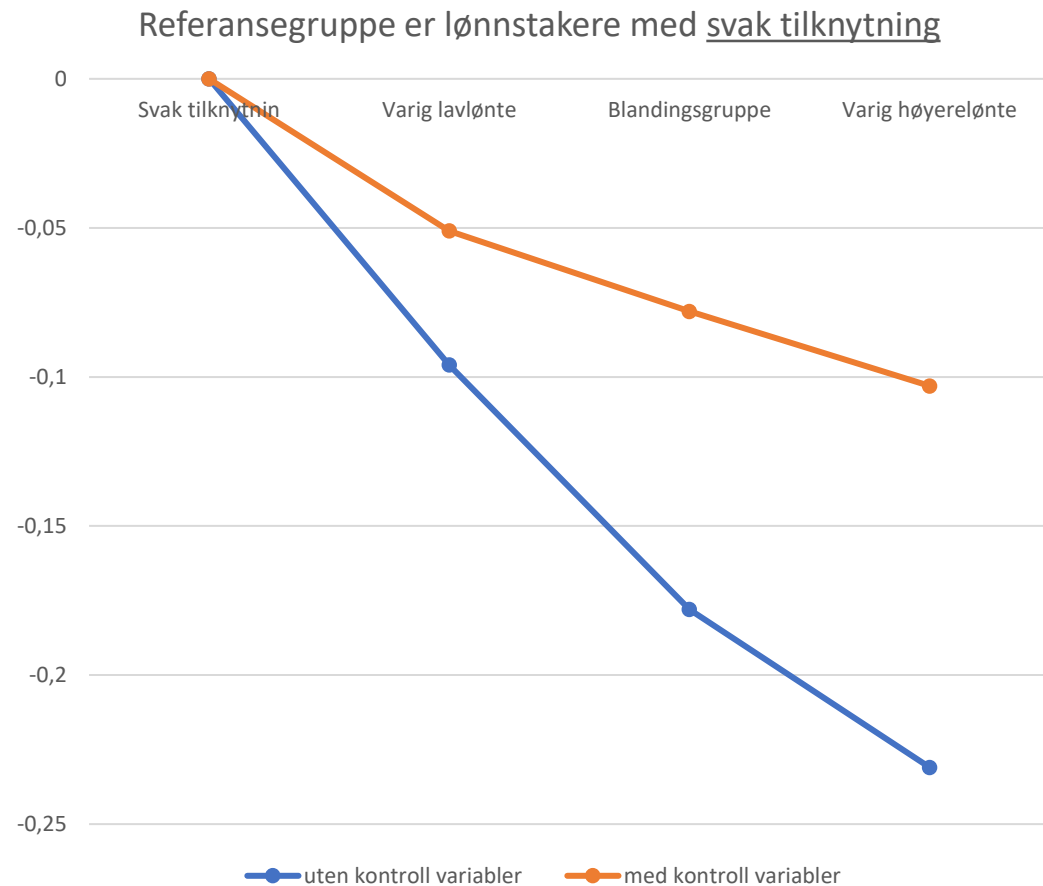

Sannsynligheten for å falle ut i 2020, (2/3M)

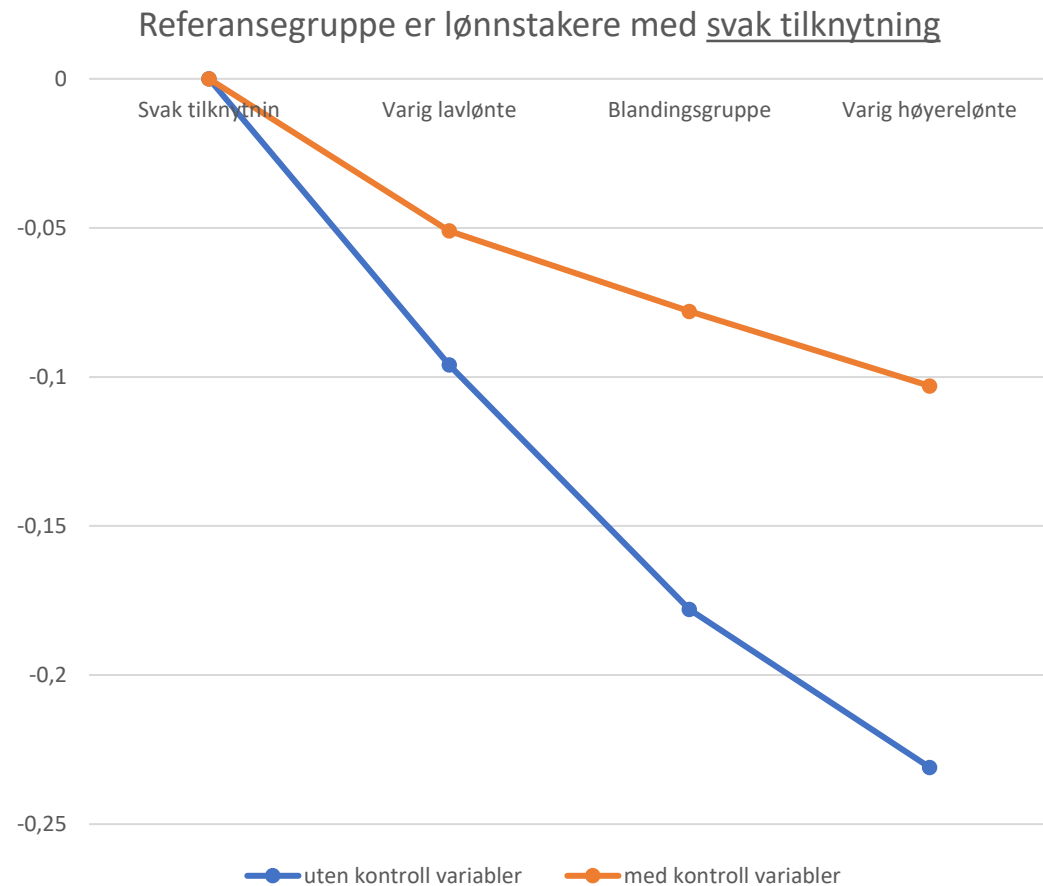
- Varig lavlønte har en lavere sannsynlighet for å falle ut enn de med svak tilknytning.
- Det er et klart hierarki for hvem som er hardest rammet.
- Hvor informativt er det egentlig å sammenligne grupper med svært ulike kjennetegn?
 - Alder, kjønn, utdanning, yrke, næring, innvandrerbakgrunn, hel/deltid, sentralitet, tariffområde.

Sannsynligheten for å falle ut i 2020, (2/3M)

- De med et mer solid fotfeste i arbeidsmarkedet har lavere sannsynlighet for å falle ut.
- Også når vi kontroller for observerbare kjennetegn.
- Forskjellene (fra de med svak tilknytning) er imidlertid mindre.
- Det er fortsatt et klart hierarki for hvordan gruppen rammes.

Sannsynligheten for å falle ut i 2020, (2/3M)

- Sammenlignet med «varig høyere lønte» og «blandingsgruppen», hadde varig lavlønte høyere sannsynlighet for å falle ut av lønnstakerstatus i 2020.
- Hva kan bidra til dette?
 - Jobber de i ulike bedrifter?
 - Er de forskjellige langs uobserverbare kjennetegn som vi ikke kontrollerer for (eksempelvis produktivitet, læringsevne, mulighet til opplæring. osv.)?